

Величальна пісня Матері

*Образ матері у творчості
українських письменників*



*Матеріал підготувала
Кудраш П.В.,
бібліотекар I категорії*

Луків М. Калиновий вітер : цикл пісень / М. Луків,
М. Збарацький. – Київ : Деснян. правда, 1998. – 24 с.



Матері

*За все, що маю, дякую тобі,
За все, що маю і що буду мати...
Ночами сняться зорі голубі
І вишні білі на причілку хати.*



© 2000 Kod Farmer

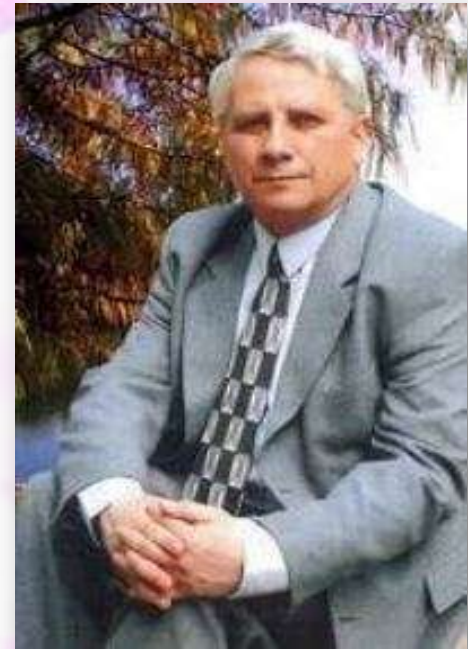


*Немов пилину, світ мене крутив,
Ловив я мрію і мету високу.
Пробач мені, що тяжко завинив, –
Лишив тебе на старість одиноку.*

*Та й що я знав, коли із дому йшов,
Хіба я міг в ту пору зрозуміти,
Яка святиня – мамина любов,
Яка то мука – як лишають діти.*

*Аж отепер, як став я батьком сам
І час прийшов стрічать і проводжати,
Я знаю ціну тим святим сльозам,
Які тобі судилося спізнати.*

*Щому і сняться зорі голубі
І вишні білі на причілку хати.
Щому спішу подякувати тобі
За все, що маю і що буду мати.*





Олійник Б. І. Вибрані твори : у 2 т. Т. 2.
Цикли та поеми / Б. І. Олійник ; ред.
П. Ф. Іванов. – Київ : Дніпро, 1985. – 246 с.



*До видання увійшли теплі, сповнені
любові вірші присвячені матері:*

“Мати”, “Мати сіяла сон...”

“Та було у матері чотири сина...”

“Мати наша - сивая горлиця...”

“Пісня про матір”

“Мамо, вечір догоря...”

“Прийшла Мати до Сина”

“Мамо”



Сива ластівка

Мамо, вечір догоря,
Вигляда тебе роса,
Тільки ти, немов зоря,
Даленієш в небеса,
Даленієш, як за віями сльоза.
Ти від лютої зими
Затуляла нас крильми,
Прихилилася, теплим леготом.
Задивлялася, білим лебедем,
Дивом — казкою за віконечком, —
Сива ластівко, сиве сонечко.

Сад вишневий на порі,
Повернулись журавлі.
А мені, як до зорі, долітати на крилі
Все до тебе, як до вічної зорі.
Там, де ти қолись ішла,
Тиха стежка зацвіла
Вечоровою матіолою,
Житом-долею світанковою,
Дивом-казкою, юним соняхом, —
Сива ластівко, сиве сонечко.



Наша мати – сивая горлиця



Мати наша – сивая горлиця.
Все до її серденька горнеться:
Золота бджола – намистиною,
Небо – празниковою хустиною,
Сивий дуб – прокуреним прадідом,
Білочка – мальованим пряником,
Жура-журавель над криницею –
‘Чистою сльозою-водицею,
А земля – пшеницею ярою,
А літа – замисленим явором,
Що із сорок першого журить ся:
«Де ж це, молодице, твій суджений?»
Місяць – непоколотим золотом,
А берега – вранішнім солодом,
Хата – ластівками над стріхою,
А туман – вдовиною втіхою.
Крашанкою – сонечко в миснику...
А вона до всіх до них – піснею.



Павличко Д. В. Спіраль : поезії. – Київ :
Рад. письменник, 1984. – 110 с. : портр.



Твори в збірці присвячені темі материнства :

“Мій синку”

“Матусенько! Було, на терня ногу...”

“В матері твоєї руки в мозолях”

“Коли стає у хаті темно”

“Колискова”

“Два кольори”





Два кольори

Як я малим збирався навесні
Піти у світ незнаними шляхами,-
Сорочку мати вишила мені червоними і чорними,
Червоними і чорними нитками.

Два кольори мої, два кольори,
Оба на полотні, в душі моїй оба,
Два кольори мої, два кольори:
Червоне - то любов, а чорне - то журба.

Мене водило в безвісті життя,
Та я вертався на свої пороги.
Переплелись, як мамине шиття,
Щасливі і сумні мої, щасливі і сумні мої дороги.

Мені війнула в очі сивина,
Та я нічого не везу додому,
Лиш згорточок старого полотна
І вишите моє життя,
і вишите моє життя на ньому.





Мамине слово

*Я в світі прийшов із маминого слова,
Пробився, наче із яйця, пташа.
Та надімною шкаралуща нова —
І в ній тепер живе моя душа.*



*Що — космосу яйце. Я бачу в ньому
Вогненні тріщини, коли заграє грім,
Та не дійду ніколи до пролому,
Що міг би стати виходом моїм.*

*Вертаюся до рідного порога,
Будую над собою укриття...
Від матері до матері дорога —
Це просто називається — життя!*





Симоненко В. Ти знаєш, що ти – людина :
вірші, сонети, поеми, казки, байки /
В. Симоненко. – Київ : Наук. думка, 2001. –
296 с.



До видання включено поезії, які були надруковані у збірках, що вийшли за життя («Тиша і грім») та після смерті поета: вірші, поеми, сонети, балади, казки, байки, а також окремі новели. Усі вони пережили випробування часом і є актуальними й сьогодні.



**“Можна вибрати друга і по духу брата,
та не можна рідну матір вибирати...”**



*Скільки б не судилося страждати,
Все одно благословлю завжди
День, коли мене родила мати
Для життя, для щастя, для біди.*

*День, коли мої маленькі губи
Вперше груди мамині знайшли,
День, що мене вперше приголубив
Ласкою проміння із імлі.*

*Як мені даровано багато,
Скільки в мене щастя, чорт візьми! –
На землі сміятись і страждати,
Жити і любить поміж людьми!*





“Лебеді материнства”

*Мріють крилами з туману лебеді рожеві,
Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.*

*Заглядає в шибу казка сивими очима,
Материнська добра ласка в неї за плечима.*

*Ой біжи, біжи, досадо, не вертай до хати,
Не пущу тебе қолиску синову гойдати.*

*Припливайте до қолиски, лебеді, як мрії,
Опустіться, тихі зорі, синові під вії.*

*Темряву тривожили криками півні,
Танцювали лебеді в хаті на стіні.*

*Лопотіли крилами і рожевим пір'ям,
Лоскотали марево золотим сузір'ям.*

*Виростеш ти, сину, вирушиш в дорогу,
Виростуть з тобою приспані тривоги.*





Гнатюк І. Ф. Благословляла мати на дорогу :
вірші та поеми : для серед. та ст. шк. віку /
І. Ф. Гнатюк. – Київ : Веселка, 1994. – 95 с. : іл



Цікава творчість Івана Гнатюка в спогадах. На основі його поезій з'являється інтерес до багатого поетичного світу митця. Видав 18 поетичних збірок і три – публіцистики. А в 2000-му отримав Національну премію імені Тараса Шевченка. Митець мав багатий поетичний світ.

Тема материнства реалістично зображена в поезіях «Матері», «Мамо»...





Мамо

Я прокидаюсь рано,—
Піхенько лежу, не встаю.
Тільки спросоння погляну,
Бачу матусю свою.
Мати — досвітня пташинка.
Здосвітку віч не зімкне.
Ходить по хаті навшпиньки,
Щоб не збудити мене.
Мати — то сонечко рідне,
Шепле, ласкаве, земне.
Слово її заповітне
Гріє й тривожить мене.



Матері

Жди, хоч недоля нас тяжко карає,
Жди у терпінні, в сльозах, –
Я крізь розлуку і відстань безкраю
Лину до тебе, як птах,

Жди мене, мамо, у кожну хвилину,
Жди у жорстоку добу, –
Доки ти ждатимеш – я не загину,
Я переможу судьбу.

Жди серед ночі – до самого рана,
Жди – чи зима, чи весна, –
Може, якраз я прилину й неждано
Стукну у шибку вікна.

Жди на Великдень, коли розговлятись
Будеш з малими дітьми, –
Може, і я завітаю на свято,
Наче воскреслий з тюрми.

Жди й на Різдво – не зневіришся, мамо,
Жди – не давайся журбі, –
Може, я пошепчу з колядниками
Заколядую тобі...





Талалай Л. Н. Вибране : поезії /
Л. Н. Талалай. – Київ : Дніпро, 1991. –
541 с.

*Леонід Талалай – один з найтонших та
найорганічніших ліриків у сучасній
українській поезії. До книги вибраних
творів увійшли найкращі вірші й поеми.
Багато теплих поетичних рядків
присвячено матері:*

“Одна хвилина біля мами”,

“Колискова для матері”,

“Немає правди вище мами” ,

“В гостях у мами”,

“Мати”.



Одна хвилина біля Мами



Одна хвилина. Тақ замало.
Одна хвилина – за літа.
Одна хвилина біля мамі,
Уже навіқи золота.

Відчуєш серцем і рукамі,
Які хапають пустоту,
Одну хвилину біля мамі,
Одну хвилину золоту.

Літа минають за літамі,
І знов дитинство поверта
Тобі хвилина біля мамі,
Одна хвилина золота.

Ти не самотній між чужими,
На чужині – не сирота,
Бо між хвилинами твоїми
Одна хвилина золота.

Коли закінчуються драми
І підступає темнота,
Ще є хвилина біля мамі,
Одна хвилина золота.

Олег Михайлович Герман – тернопільський поет, композитор, член Національної Спілки письменників України, професор кафедри українознавства та філософії Тернопільського національного технічного університету імені І. Пулюя.

Тематика поезій О. Германа наділена багатогранністю та різноманітністю. Він є поетом настроєвої лірики та душевних поетичних роздумів.



Lento mesto

1. Син-ку мій, про-кинь-ся, ле-ле. Хто ж для те-бе по-стіль сте-ле,
із хма-ри-нок сліз-ми ми-є... Чом не ра-зом ни-ні ми є?
Чом не ра-зом ни-ні ми є? Світ-лим Ан-ге-лом я бу-ду.

Coda



Ангелику (пісня)



*Синку мій, прокинься, леле. Хто ж для тебе постіль стеле,
із хмаринок слізьми миє... Чом не разом нині ми є?..*

*Ой, матусю, люба нене, не тримай жалю на мене. Я, мов
свічка, став незрячим і подзвінням тим, хто плаче...*

*Колихала тя' під серцем, хрест на мене впав тепер цей,
по якому кулі били, - дай ми', ангелику, сили.*

*Що не мука, то не мука... Я ж тобі зоставив внука.
Стане він навзаєм сина – не печалься, нене сива.*

*Ой не стане, ой не буде... Розриває туга груди.
Білим птахом в чорне небо полечу тепер до тебе...*

*Мамцю, нічка проминає... Україна в нас одна
Що ж тепер для вас і люду світлим ангелом я буду.*





Франко І. Твори : в 3 т. Т. 1 / І. Франко.—
Київ : Наукова думка, 1991 - 666 с.

Якщо хто в Україні і заслуговував стати лауреатом Нобелівської премії, так це точно Франко. Такі відгуки залишають про нього сучасні критики. До першого тому вибраних творів Івана Франка увійшли основні оригінальні поезії письменника – серед них і ті, що в режимний час не друкувалися, – а також три його найпопулярніші поеми.



Матінко моя рідненька

Матінко моя ріднесенька!
В нещасний час, у годину лиху
Ти породила мене на світ!
Чи в тяжкім грісі ти почала мене,
Чи прокляв мене в твоїм лоні хто,
Чи лиш доля отак надо мною смієсь?

Не дала ти мені чарівної краси,
Не дала мені сили, щоб стіни валить,
Не дала мені роду почесного.
Ти пустила мене сиротою у світ,
Та дала ще мені три недолі в наділ,
При недолі важкі, невідступні.

Що одна недоля – то серце м'яке,
То співацькеє серце вразливеє,
На красу, на добро податливе.
А що друга недоля – то хлопський рід,
То погорджений рід, замурований світ,
То затроєний хліб, безславний гріб...



Шевченко Т. Г. Поезії у двох томах .
Т. 1. / Т. Г. Шевченко. – 2-ге вид. – Київ :
Веселка, 1991. – 264 с.

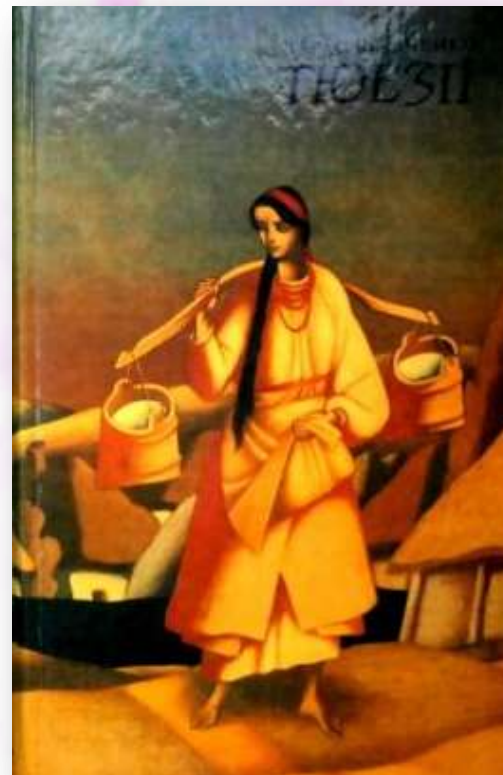


Це повне зібрання поезій Т. Г. Шевченка. Образ матері у творах Тараса Шевченка – це страждальний образ жінки-кріпачки. Відомі поеми “Катерина”, “Наймичка”, поезії “Сова”, “Як би ви знали паничі...”, “У нашім раї на землі...” висвітлюють важку материнську долю.



У нашім раї на землі

У нашім раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим.
Буває, іноді дивлюся,
Дивуюсь дивом, і печаль
Охватить душу; стане жаль
Мені її, і зажурюся,
І перед нею помолюся,
Мов перед образом святим
Пієї Матері святої,
Що в мир наш Бога принесла..



Використано електронні ресурси:

1. Герман О. “Ангелику” [Електронний ресурс] // Укр. літ : електрон. б-ка. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://zhnyborody.te.ua/index.php?option> (дата звернення: 2.05.2019), вільний. – Назва з екрана.
2. Гнатюк І. “Мама” [Електронний ресурс] // Укр. літ : електрон. б-ка. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <http://deti.e-papa.com.ua/virshi-dlya-ditei/6867.html> (дата звернення: 2.05.2019), вільний. – Назва з екрана.
3. Луків Микола Володимирович [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія. – Електрон. текст. дані. – Режим доступу: <https://bit.ly/2Y6H05v> (дата звернення: 2.05.2019) , вільний. – Назва з екрана.